

DEMOKRATI I PRAKTIKEN – IDEOLOGI VS REALITET

Syfte

Undervisningen ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om "demokratis förutsättningar och upprätthållande" samt "politiska, ekonomiska och sociala samhällsfrågor". Genom att analysera riksdagsdata ges eleverna möjlighet att "analysera och diskutera samhällsfrågor samt att söka, tolka, värdera och använda information" (ur Ämnesplanens syfte).

Fokusområden:

- **Ideologi vs Praktik:** Är partier alltid trogna sina grundideologier (ideologiska skiljelinjer), eller tvingas de till pragmatism?
- **Källkritik och Data:** Att använda primärkällor (Riksdagsdata via Skuggrösta) istället för enbart sekundärkällor (nyhetsartiklar).
- **Processanalys:** Hur går det till när ett förslag blir verklighet?

Koppling till Gy25 (Samhällskunskap nivå 1b)

Enligt Gy25 ska undervisningen i kursen behandla följande centrala innehåll:

"Politiska system lokalt och nationellt i Sverige samt på EU-nivå. Ansvarsutkrävande och medborgarnas möjligheter att påverka på de olika nivåerna."

"Politiska partiers historia och ideologiska skiljelinjer i svensk politik."

"För innehållet relevanta metoder för att söka, bearbeta, tolka, värdera och kritiskt granska information från olika källor och medier i digital och annan form i arbetet med komplexa samhällsfrågor. Källkritik och källtillit i samhällsvetenskapligt arbete."

Aktivitet: "Ideologi vs Praktik" (ca 60-90 min)

Förberedelse:

Be eleverna ta med dator/surfplatta och gå in på skuggrosta.se.

Genomförande:

1. Introduktion (15 min):

Gå igenom begreppen ideologi (den idémässiga grunden) och realpolitik (det praktiska genomförandet). Diskutera varför partier ibland röstar emot förslag som liknar deras egen politik (t.ex. pga budgetregler, blockpolitik eller detaljer i lagförslaget).

2. Undersökning (30-40 min):

Eleverna arbetar i par. De väljer två partier med olika ideologisk grund (t.ex. V och M, eller MP och SD).

- De ska hitta 1-2 voteringar på Skuggrösta där partierna röstat olika, eller kanske förvånande lika.
- De jämför detta med vad partierna skriver i sina partiprogram (finns ofta länkade eller sökbara online).
-

3. Analys & Diskussion (20 min):

Lyft exempel i helklass.

- "Hittade ni något fall där ett parti röstade 'mot' sin ideologi? Varför?"
- Diskutera begreppet politiska vildar eller partipiskan – hur syns det i statistiken?

ELEVUPPGIFT: POLITISK ANALYS

Instruktion:

Du ska agera statsvetare för en dag. Din uppgift är att granska hur väl svenska partier lever upp till sina ideologier i praktiken. Du kommer använda Skuggrösta för att se hur de faktiskt röstar i Sveriges Riksdag.

Del 1: Välj sakfråga och partier

Välj ett ämne som intresserar dig (t.ex. Miljö & Klimat, Lag & Rätt, Skola & Utbildning). Välj ut två partier som du vill jämföra.

Del 2: Datainsamling (Skuggrösta)

Gå in på Skuggrösta och hitta en specifik votering (beslut) som rör ditt ämne. **Anteckna:**

- **Voteringens rubrik:** (Vad handlade det om?)
- **Resultatet:** (Gick förslaget igenom?)
- **Hur röstade Parti A?** (Ja/Nej/Avstår)
- **Hur röstade Parti B?** (Ja/Nej/Avstår)

Del 3: Analys (Skriftligt)

Svara utförligt på följande frågor:

- **Ideologisk koppling:** Titta på hur partierna röstade. Stämmer det överens med vad du vet om deras klassiska ideologi (t.ex. liberalism, socialism, konservatism)? Motivera.
- **Avvikelser:** Om ett parti röstade på ett sätt som förvånade dig, vad kan orsaken vara? (Tips: Tänkte de på statens budget? Samarbetar de med andra partier? Var förslaget dåligt formulerat?)
- **Slutsats:** Baserat på din undersökning, hur mycket skiljer sig *retorik* (vad de säger) från *praktik* (hur de röstar)?